

Schoolverteller

Sprekend onderwijs

Kinderboekenweek 2019

Reis mee met verhalen

Lesbrief

Groep 1 t/m 8

Introductie

Wanneer kinderen naar verhalen luisteren, vormen ze beelden in hun hoofd. Dit is eenvoudig te illustreren: welk beeld krijg je in je hoofd als je een kleur noemt? Bij de kleur 'geel' zal het ene kind denken aan de kleur van zijn tent; een ander kind denkt aan de sjaal die oma breide. Bij het noemen van een zelfstandig naamwoord werkt het net zo: bij het woord 'kast' ziet het ene kind een boekenkast voor zich, een ander kind denkt misschien aan de kast op de slaapkamer, waarvan de deur 's nachts open moet blijven. Maar het werkt ook andersom: beelden zorgen ervoor dat we woorden in ons hoofd vormen en een verhaal kunnen creëren.

Beschrijving

In dit project gaan kinderen op reis in hun fantasie. Ze maken een verhaalkaart die inspiratie vormt voor een verteld verhaal. Kinderen ervaren hiermee dat verhalen bestaan uit beelden die de verteller al vertellend overdraagt, en ze ervaren dat een beeld inspiratie kan zijn voor het vertellen en schrijven van verhalen.

Wanneer je de gemaakte verhaalkaarten van jouw klas mailt naar info@schoolverteller.nl, maak je bovendien kans op een inspirerende workshop van een Schoolverteller bij jou op school!

Stichting Schoolverteller

Met dit project willen we landelijke bekendheid geven aan de onlangs opgerichte Stichting Schoolverteller.

Stichting Schoolverteller heeft als doel dat er meer verhalen verteld worden in het onderwijs, door leerkrachten én door kinderen. Met een goed verteld verhaal komt je boodschap over: dat helpt leerkrachten bij hun les en voor kinderen is het een vaardigheid voor het leven.

Meer informatie over de stichting vind je op www.schoolverteller.nl.

Verhaalkaarten maken

Benodigheden

Voorwerpen die de kinderen meenemen, lijm, schaar, gekleurd papier of lapjes stof, tekengerei of digitale camera/smartphone .

Stap 1

Vraag ieder kind een klein voorwerp mee te nemen: iets wat ze onderweg gevonden hebben en waar je een verhaal bij zou kunnen bedenken. De kinderen kunnen bijvoorbeeld kleine flesjes, schelpjes, stenen, takjes, een kettinkje, een doosje of een stukje speelgoed meenemen.

Stap 2

Speurtocht in school en op het schoolplein.

Vertel de kinderen dat ze van hun voorwerp een foto of tekening gaan maken als illustratie bij een verhaal dat nog bedacht moet worden. Het moet een sfeervol tafereel worden. Rond school gaan de kinderen op zoek naar materialen die kunnen helpen bij het maken van het tafereel. De kinderen kunnen zo bijvoorbeeld wat zand, een knikker, een oud potloodje, een stukje boomschors of wat blaadjes toevoegen aan hun tafereel.

Stap 3

Geef de kinderen ongeveer de grootte van een A4-tje om hun tafereel op te creëren. Leg het A-4tje plat neer, het is de ondergrond voor het beeld dat de kinderen gaan vormen. De kinderen gebruiken hierbij zowel de voorwerpen die ze hebben meegenomen, als de voorwerpen die ze bij hun speurtocht hebben gevonden.

Kinderen kunnen hierbij samenwerken, en dus ook meerdere voorwerpen in het beeld plaatsen. Kinderen kunnen als ze iets willen toevoegen aan hun tafereel ook iets tekenen en uitknippen.

Tip:

Zorg ervoor dat de kinderen scène niet te vol maken; het gaat erom dat er een sfeervol beeld ontstaat dat aanknopingspunten geeft voor een verhaal en dat ruimte laat voor de eigen fantasie.

Stap 4

Kijk samen naar alle gemaakte taferelen en maak van de composities van de kinderen een foto of laat de kinderen ze natekenen.

Stuur je foto op!

Ansichtkaart uit een fantasiewereld

Op schoolverteller.nl/startproject/ vind je al een paar voorbeelden van verhaalkaarten. Als je jouw nagetekende of gefotografeerde taferelen naar info@schoolverteller.nl mailt, worden die ook gepubliceerd op de website.

Alle inzendingen vormen een verzameling ansichtkaarten uit de wereld van de fantasie. De verhaalkaarten nodigen bezoekers van de website uit om zelf op reis te gaan in die wereld en om nieuwe verhalen te bedenken.

Maak kans op een workshop

De bij Stichting Schoolverteller aangesloten Schoolvertellers bekijken alle inzendingen en kiezen ieder één verhaalkaart uit die hen aanspreekt omdat hij een verhaal vertelt.

De scholen die de gekozen verhaalkaarten instuurden, krijgen een dagdeel een Schoolverteller op bezoek, voor een inspirerende workshop Verhalen Vertellen voor kinderen en leerkrachten.

Basisscholen uit heel Nederland mogen meedoen. Uiterlijke inzenddatum is 20 oktober 2019.

Verhalen maken

En nu: op reis in je fantasie! Welk verhaal hoort er bij jouw verhaalkaart? Op de volgende pagina's lees je hoe je eenvoudig een verhaal kunt verzinnen met behulp van de afbeeldingen.

Wil je hulp van een Schoolverteller bij de uitvoering, of vooraf een inspirerende workshop voor het team? Neem dan contact met ons op. Op de laatste pagina van deze nieuwsbrief vind je ons mailadres en telefoonnummers.

Op reis in je fantasie

Stap 1

Samen verhalen vertellen.

Projecteer een verhaalkaart op het digibord. Verzin samen hoe het verhaal gaat, door onderstaande vragen te stellen.

Kleuters kunnen na afloop een tekening maken van het verhaal dat ze hebben bedacht. Oudere kinderen kunnen het verder uitwerken met behulp van de vervolgstappen en daarna opschrijven.

Vragen

1. Wanneer zou het kunnen zijn en op welke plek zou het kunnen zijn?
2. Wie zou daar kunnen zijn?
3. Wat kun je niet zien, maar is er wel?
4. In een verhaal gaat iets mis, wat zou hier kunnen gebeuren?
5. Wat zouden de karakters van het verhaal kunnen doen om dit op te lossen?
6. Hoe zou het verhaal af kunnen lopen?
7. Wat is het slot van het verhaal: heeft de hoofdpersoon iets geleerd, wat is er definitief veranderd?

Stap 2

Nadat er al nagedacht is over de mogelijke verhalen bij een afbeelding, is het schrijven van een verhaal gemakkelijker.

Geef de kinderen een blaadje. Maak eerst een kladversie. Voor sommige kinderen is dat genoeg, anderen willen hun verhaal nog herschrijven en/of een tekening erbij maken.

Kijk naar het tafereel. Stel in een vlot tempo dezelfde vragen als bij stap 1. De kinderen schrijven de antwoorden (kort) op. In de volgende stap gaan ze hun antwoorden verrijken.

Stap 3

Maak tweetallen. De kinderen vertellen beurtelings over hun verhaal. Belangrijk is dat kinderen de volgende vraag bespreken: wat weet je, en wat weet je nog niet?

De kinderen bedenken welke zintuiglijke ervaringen toegevoegd kunnen worden en hoe ze zoveel mogelijk kunnen beschrijven in plaats van opsommen wat er gebeurt. Gebruik daarvoor de vragen hieronder.

Verrijkingsvragen

1. Wat is er te zien? Welke kleuren? Welke vormen?
2. Zit er geluid in je verhaal? Wat horen de karakters, hoe klinkt hun stem?
3. Kun je iets ruiken? Waar lijkt het op? Bijvoorbeeld: de prinses ruikt als de bloemen in de tuin, de trol ruikt als een vieze luier.
4. Wat is er te voelen? Hebben de karakters het koud of warm? Waait het? Zijn voorwerpen, haren en kleding glad of ruw?
5. Is er iets om te proeven? Waar smaakt het naar?

Stap 4

Aan de hand van wat de kinderen nu zelf weten over hun verhaal, kunnen ze een verhaal gaan schrijven of hun verhaal met tekst en tekeningen weergeven in een storyboard.

Colofon

Contactgegevens

✉ info@schoolverteller.nl
☎ 06 40892889 (Annette Benedictus)
06 81436200 (Melanie Plag)

📘 @schoolverteller
🐦 @schoolverteller
📷 @schoolverteller

Idee en tekst

Annette Benedictus

Redactie en vormgeving

Melanie Plag

Dit project is mogelijk dankzij een financiële bijdrage van de Federation for European Storytelling (FEST).

Co-funded by the
Creative Europe Programme
of the European Union